

Syyttäjälaitos

19.2.2021

Dnro 16/61/21

Eduskunnan lakivaliokunta

Lausuntopyyntö 3.2.2021 Syyttäjälaitokselle

HE 246/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta

Otamme lausunnossa kantaa syyttäjien ja Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan yhtymäkohtiin.

Laki henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa

Syyttäjälaitos on lausunut luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta 31.8.2020 (VN/14603/2019-OM-2). Lausuman johdosta on tiedonkäsittelyä koskevia pykäläiä tarkennettu ehdotukseen silmällä pitäen Syyttäjälaitoksen ja Rikosseuraamuslaitoksen välistä henkilötietojen käsittelyä. Tältä osin ei ole muuta lausuttavaa.

Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Lakiehdotuksen yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta 24 a §:n 2 momentin mukaan tuomitulle voidaan määrätä 39, 55, 62, 67 ja 75 §:n mukainen seuraamus, jos hän rikkoo velvollisuuksiaan törkeästi.

Lakiehdotuksen kaikkia siinä tarkoitettuja yhdyskuntaseuraamuksia koskevan 26 §:n 2 momentin mukaan jos syyttäjä katsoo tuomitun rikkoneen velvollisuuksiaan törkeästi, hänen on viipymättä saatettava asia tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Lakiehdotuksen yhdyskuntapalvelua koskevan 39 §:n mukaan jos syyttäjä arvioi, että yhdyskuntapalvelu olisi muunnettava valvontarangaistukseksi tai ehdottomaksi vankeusrangaistukseksi 24 a §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun menettelyn vuoksi, hänen on viipymättä esitettävä tätä koskeva vaatimus sille käräjäoikeudelle, joka on ensimmäisenä oikeusasteena

käsitellyt kyseisen rikosasian taikka jonka tuomiopiirissä tuomittu asuu tai vakinaisesti oleskelee.

Lakiehdotuksen ehdollisen vankeuden tehosteeksi tuomittua valvontaa koskevan 62 §:n mukaan jos syyttäjä arvioi, että 24 a §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun törkeän velvollisuuksien rikkomisen vuoksi valvonta-aikaa olisi pidennettävä tai 21 vuotta täytettyään rikoksen tehneen suorittamatta oleva valvonta-aika olisi muunnettava ehdottomaksi vankeudeksi, hänen on viipymättä esitettävä tätä koskeva vaatimus sille käräjäoikeudelle, joka on ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt kyseisen rikosasian taikka jonka tuomiopiirissä tuomittu asuu tai vakinaisesti oleskelee.

Lakiehdotuksen jäännösrangaistusta koskevan 75 §:n mukaan jos syyttäjä arvioi, että osa jäännösrangaistusta olisi tuomitun 24 a §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun velvollisuuksien törkeän rikkomisen vuoksi pantava täytäntöön, hänen on viipymättä esitettävä tätä koskeva vaatimus sille käräjäoikeudelle, joka on ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt kyseisen rikosasian taikka jonka tuomiopiirissä tuomittu asuu tai vakinaisesti oleskelee.

Lakiehdotuksen 39, 62 ja 75 §:t jättävät sanamuotonsa mukaisesti syyttäjälle harkintavaltaa sen suhteen, esittääkö hän niissä tarkoitetun vaatimuksen käräjäoikeudelle, mikäli katsoo tuomitun menetelleen 24 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetulla tavalla törkeästi velvollisuuksiaan rikkoen. Lakiehdotuksen 26 §:n 2 momentti puolestaan asettaa syyttäjälle ehdottoman velvollisuuden saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi törkeän velvollisuuksien rikkomisen tilanteissa riippumatta siitä, esittääkö syyttäjä asiassa 39, 62 tai 75 §:n mukaisia vaatimuksia. Tämä lakiehdotuksen 26 §:n 2 momentin muotoilu näyttää korvanneen voimassaolevan lain 26 §:n 1 momentin muotoilun, jonka mukaisesti Rikosseuraamuslaitoksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin asian saattamiseksi syyttäjän ja tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Koska lakiehdotuksen 39, 62 ja 75 §:t vastaavat syyttäjän toimintavelvollisuuden osalta sisällöltään voimassaolevan lain vastaavia pykäläiä, ja koska tarkoituksena ei varmastikaan ole ollut muuttaa syyttäjän roolia siten, että syyttäjällä olisi voimassaolevasta sääntelystä poiketen ehdoton velvoite saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi lakiehdotuksen 26 §:n 2 momentin mukaisesti niissäkin tapauksissa, joissa syyttäjä ei harkintavaltansa puitteissa kuitenkaan esittäisi 39, 62 ja 75:ssä tarkoitettuja vaatimuksia ko. lainkohdissa tarkoitettulle käräjäoikeudelle, tulisi kyseinen lakiehdotuksen 26 §:n 2 momentin muotoilu muuttaa tai poistaa kokonaan. Syyttäjän toimintavelvollisuuden kannalta kaikki tarvittava ilmenee lakiehdotuksen 39, 54, 62, 66 ja 75 §:istä.

19.2.2021

Dnro 16/61/21

Lakiehdotuksen 26 §:n 2 momentissa ei ole myöskään määritelty, *missä tuomioistuimessa* syyttäjän sen mukaisesti toimiessaan tulisi saattaa asia käsiteltäväksi niissä tapauksissa, joissa syyttäjä ei lakiehdotuksen 39, 62 ja 75:ssä tarkoitetulla tavoin esittäisi vaatimuksia ko. lainkohdissa tarkoitetulle käräjäoikeudelle, mutta joissa syyttäjä kuitenkin katsoisi törkeän velvollisuuksien rikkomisen olevan kyseessä.

Tommi Hietanen
valtiosyyttäjä

Antti Sundberg
erikoissyyttäjä